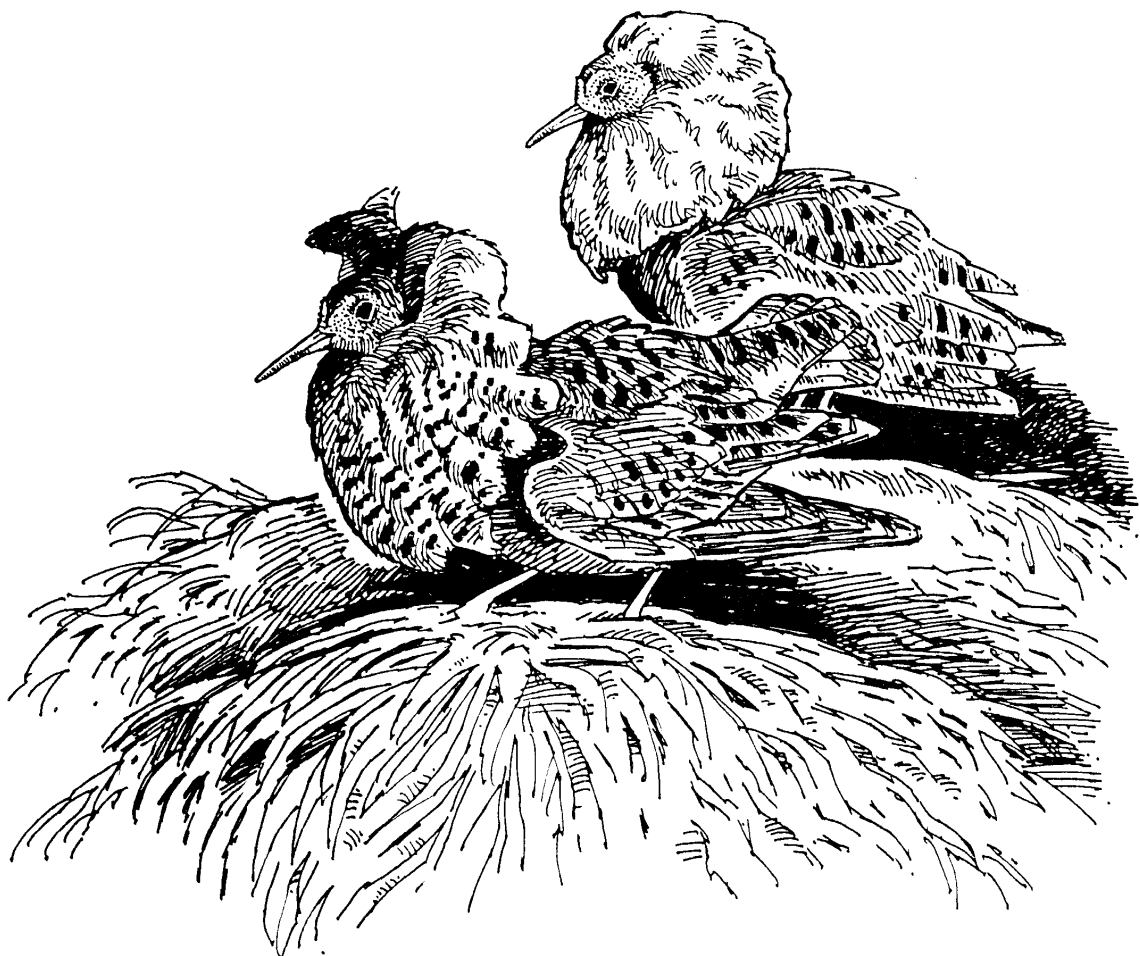

Årsmelding 2009

for

Norsk Ornitologisk Forening

Organisasjon og sekretariat

NOFs sekretariat har i 2009 hatt følgende sammensetning: Kjetil Aadne Solbakken (generalsekretær), Frode Falkenberg (Faunistikk- og webkonsulent, 60 % engasjement), Berit Krogstad (sekretær), Magne Myklebust (informasjonskonsulent), Morten Ree (organisasjonskonsulent, 100 % engasjement), Ingar Jostein Øien (fagkonsulent) og Tomas Aarvak (prosjektmedarbeider, 50 % stilling). I tillegg har Peter Sjolte Ranke og Andreas Winnem vært innleide medarbeidere på prosjektsiden i perioder av året.

NOF har fylkesavdelinger i alle fylker bortsett fra Sogn & Fjordane og antall lokallag er 51.

Landsstyre (LST)

Det ble ikke avholdt møter i landsstyret i 2009. På NOFs landsmøte i Trondheim 25. april ble det vedtatt at ordningen med landsmøte skulle avvikles.

Sentralstyre (SST)

Det ble avholdt fem møter i sentralstyret hvor totalt 42 saker ble gjennomgått. Generalsekretæren er sekretær for sentralstyret.

Sammensetningen av sentralstyret siden landsmøtet i 2007 og fram til landsmøtet 2009 har vært følgende:

Leder: Alv Ottar Folkestad

Nestleder: Per Stensland

Styremedlemmer: Kjetil Mork, Edvin Thesen og Rune Aae

Varamedlemmer: Ellen Tove Andreassen og Per Nøkleby

Siden landsmøtet i 2009 har sammensetningen vært følgende:

Leder: Alv Ottar Folkestad

Nestleder: Rune Aae

Styremedlemmer: Edvin Thesen, Trond Vidar Vedum og Elisabeth Årsnes

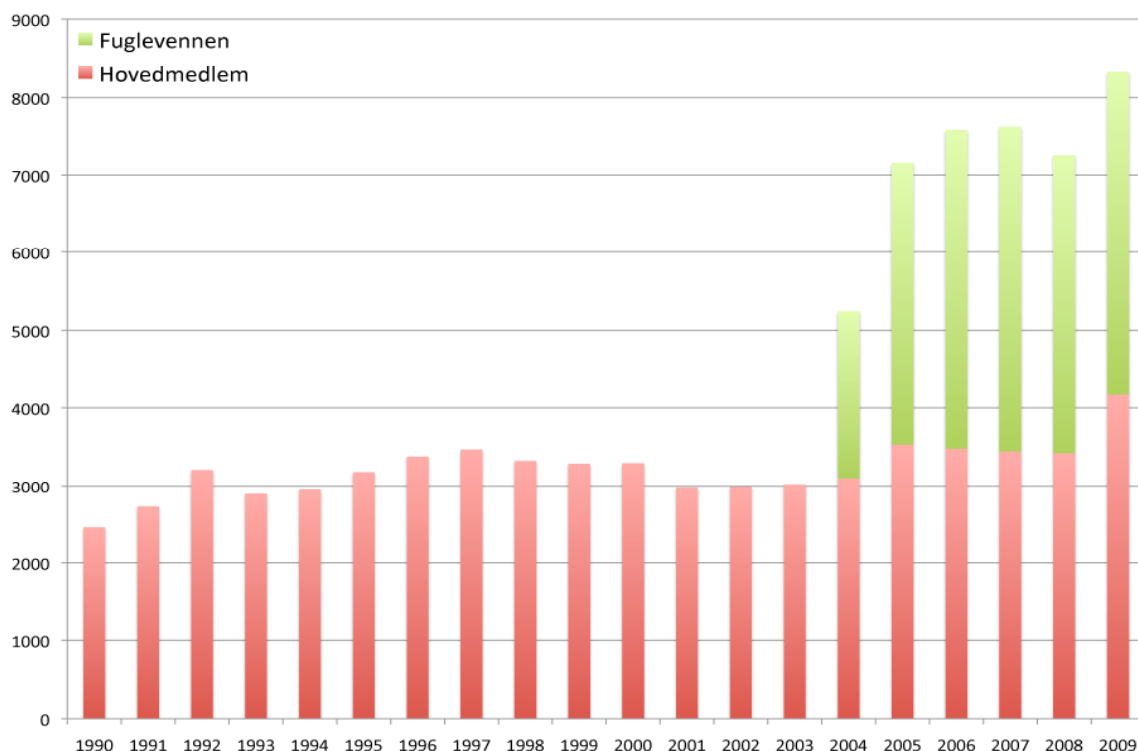
Varamedlemmer: Ellen Tove Andreassen og Terje Lislevand

Medlemsutvikling

I løpet av året ble det gjennomført en stor vervekampanje rettet mot kundelistene i Natur og Fritid. Totalt ble det sendt ut vervemateriell til 11 200 personer og responsen var god. I tillegg ble det kjørt en vervekampanje mot Fuglevennens medlemmer med tilbud om å få Vår Fuglefauna i tillegg. Disse to vervekampanjene sammen med en generell økt etterspørsel om medlemskap, førte til en økning av medlemstallet. Vår Fuglefauna økte med 751 (22 %) til 4 168 og Fuglevennen økte med 324 (8 %) til 4 156. Disse to medlemstilbudene omfatter totalt 6 924 medlemmer, hvorav 1 400 har begge tidsskrift. Vår Fuglefauna har i tillegg 145 bytteforbindelser og 115 abonnenter.

NOF har skaffet seg oversikt over medlemmer i fylkesavdelinger og lokallag som totalt omfatter 4 308 personer, hvorav 2 572 ikke er medlemmer sentralt. Det betyr at ved årsskifte hadde NOF 9 496 medlemmer på landsbasis.

Ved innføringen av Fuglevennen i 2004 betraktet vi dette som rekrutteringstidsskrift, et såkalt trinn 1 som medlem av NOF. Tanken var at leserne av Fuglevennen skulle få økt interesse for fugl, slik at de i tillegg ville ha Vår Fuglefauna. Dette har slått til slik vi forventet. Før innføringen av Fuglevennen hadde NOF et stabilt medlemstall på rundt 3000. Fra og med 2004 har medlemstallet gjort et hopp. Dette på grunn av at Fuglevennen henvendte seg til en helt ny gruppe fugleinteresserte, de som blant annet var opptatt av fugleføring og fuglekasser. På disse årene har Fuglevennen fått over 4 000 lesere, men samtidig har Vår Fuglefauna økt med 1 000 lesere, og ligger litt foran Fuglevennen i antall lesere. Dette er en svært gledelig utvikling. Samtidig er det en kjensgjerning at potensialet for ytterligere medlemsøkning er stort.

Tidsskrifter

Sekretariatet er ansvarlig for utgivelsen av tre forskjellige tidsskrifter. Vårt hovedtidsskrift **Vår Fuglefauna** kom som vanlig ut med fire nummer dette året. Bladet forsøker å gi et bredt bilde av fuglefaunaen i Norge, blant annet gjennom aktuelle naturvernsaker, populærvitenskapelige artikler samt informasjon om organisasjonens arbeid både sentralt og regionalt. **Fuglevennen** hadde to utgivelser dette året. Dette bladet er i første omgang rettet mot barn og unge, men gjennom sin allmenne form passer tidsskriftet for folk i de fleste aldersgrupper. Det er også tydelig at tidsskriftet gir en økning av kvinneandelen i NOF. Det er også nær 300 barneskoler som er abonnenter. Vi utgir også fagtidsskriftet **Ornis Norvegica**, som kom ut med sine to nummer i 2009 og har 658 abonnenter.

Økonomi

NOF hadde et meget godt år økonomisk i 2009. Med forbehold om endelig revidering av regnskapet ser overskuddet ut til å bli kr. 928 053,-. Etter det store underskuddet i 2007 har det vært mye fokus og bevisstgjøring rundt økonomi og forsiktighetsgraden har vært stor. Målet for styret har vært å snarest få bygd opp egenkapitalen til det nivå som var før 2007. Dette er nå gjort i løpet av to år.

NOF hadde en totalomsetning på kr. 15 349 939. Vi har en todelt økonomi hvor driften av organisasjonen sto for 6 134 995 og prosjektvirksomheten 9 214 944, inkludert overførte midler fra året før på over to millioner.

Driftstøtten fra Miljøverndepartementet utgjorde 1 828 000 og NOF mottok 200 000 i aksjeutbytte fra Natur og Fritid AS.

Forslag til årsoppgjørdisposisjoner basert på et ikke-revidert regnskap for 2009 vil bli følgende:

Fond / År	Status 01.01.2009	Fordeling 2009 (overskudd)	Status 31.12.2009
Resultat		928 053	
Husbyggerfond	245 689	7 370	253 059
Driftsfond	137 707	9 000	146 707
Disposisjonsfond	603 299	911 683	1 514 982

Årsoppgjørdisposisjoner framlegges for årsmøte i 2010 for godkjenning.

Fond

Alle fond i NOF bestyres av et faglig råd utnevnt av styret, kalt Fondsstyret. For 2009 har dette rådet bestått av Svein Karlsen (leder), Jostein Sandvik, Torborg Berge, Espen Dahl og Torgeir Nygård. Våre fond er fortsatt plassert hos Klæbu sparebank. Status for våre fond var ved årsskiftet følgende:

Norsk Fuglevernfond: Formål å fremme ornitologisk forskning innen fuglevern ved utdeling av årlige stipendier. Innestående **kr. 480 532.**

Snøuglefondet: Underlagt Norsk Fuglevernfonds statutter, i tillegg til egen avtale om disponering. Gjelder prosjekter på norskhekkende dagrovfugler og ugler og i særdeleshet snøugle. Innestående **kr. 1 457 709.**

Aune og Bjørgum's minnefond: Formål å fremme ornitologisk forskning med spesiell vekt på trekkfugler. Utdeling av årlige stipendier. Innestående **kr. 235 278.**

Husbyggingsfondet: Øremerket framtidig huskjøp. Innestående **kr. 253 059.**

Driftsfondet: Avsetning av livsvarige medlemmers kontingent som reservekapital. Innestående **kr. 146 707.**

Det vil bli utdelt kr. 50 737 fra fondenes renteavkastning for 2009.

Faunistiske komitèer og Rapportsystemet for fugler

Rapportsystemet for fugler, www.artsobservasjoner.no/fugler/, ble lansert i mai 2008. Allerede før lansering har NOF vært en sentral aktør i arbeidet med å utvikle og ferdigstille applikasjonen. Oppslutningen rundt systemet er meget god, og i løpet av 2009 ble det lagt inn mer enn 1,6 millioner fugleobservasjoner. Ved utgangen av året var det registrert nærmere 3000 brukere, der 1300 var nye av året.

NOF administrerer innholdet i databasen, mens utviklings- og samarbeidspartner Artsdatabanken er eier av selve systemet. Administrasjonen som NOF, gjennom en avtale med SABIMA, skal gjennomføre, innebærer validering av utvalgte arter. Disse artene kan være sjeldne eller fåtallige, men også truede arter som står oppført på den norske rødlista.

De lokale rapport- og sjeldenhetskomitèene (LRSK) i hele landet har blitt involvert i en tidlig fase, og de fleste komitèene jobbet i 2009 godt med validering. NOF arrangerte i november 2009 et seminar for alle landets komitèer, der målet var å få bedre kommunikasjon rundt arbeidsoppgaver for NOF sine faunistiske komitèer, på nasjonalt og lokalt plan, i og utenfor Rapportsystemet for fugler. Arbeidet med å lage vedtekter for LRSK startet i 2009, og vil bli ferdigstilt i 2010.

Norsk Sjeldenhetskomitè for Fugl (NSKF) hadde et aktivt år med mange saker til vurdering. Totalt kom det inn i overkant av 400 saker, inkludert noen som omhandlet nye arter for landet. NSKF har også jobbet med eldre saker som har stått på avventing, samt revurdert status for enkelte artskomplekser. I 2009 ble det vedtatt å ta ut alaskasnipe fra listen over arter som skal rapporteres til NSKF. Funn av denne arten vil i fremtiden bli vurdert av LRSK. I

2009 ble det avholdt to møter, på Jæren i januar og Lista i november. NSKF har i tillegg til det ordinære arbeidet også mottatt et stort antall forespørsler og konsultasjoner både fra inn og utland.

Årsrapport for 2007 ble publisert i *Ornis Norvegica 1-2009*. NSKF har for alvor begynt å bruke Rapportsystemet for fugler i sitt arbeidet. Komitèen ser store fordeler med å jobbe direkte i applikasjonen, og håper at det kan bidra til å redusere behandlingstid og øke rapporteringsgrad.

Norsk Faunakomitè for Fugl (NFKF) hadde også stor aktivitet i 2009. Siden forrige årsmelding er årsrapportene for 2005 og 2006 publisert i *Ornis Norvegica 2-2009*. I 2009 besto komitèen av Tore Reinsborg og Øystein Størkersen. Flere personer har nå stilt seg disponible for å jobbe for NFKF, og bemanningen vil økes betraktelig framover.

Det meste av denne delen av vår virksomhet blir gjennomført på idealistisk grunnlag av foreningens medlemmer. Det er et svært omfattende materiale som på denne måten stilles til disposisjon for de ulike ledd av naturforvaltningen her i landet (som for eksempel viltkartlegging og naturtypekartlegging), noe som er med på å sette NOF i en særstilling blant de norske miljøvernorganisasjonene.

Andre komitèer og utvalg

Norsk navnekomité for fugl (NNKF) har i 2009 bestått av Morten Bergan, Odd Bruce Hansen, Helge Kvam, Viggo Ree, Øivind Syvertsen og Per Ole Syvertsen (sekretær). Komiteen avholdt kun ett møte (28.02.-01.03.), primært for vurdering av justeringer som følge av at Clements-lista ble oppdatert på internett høsten 2008. Oppdateringene omfattet i særlig grad amerikanske arter. NNKF har foreløpig ikke publisert de endringer og tilføyelser som ble gjort. Komiteen har i 2009 dessuten arbeidet opp mot Artsdatabanken for etablering av de NNKF-fastsatte navnene som offisiell norsk standard, og NNKFs sekretær ledet Artsdatabankens navnekomité for fuglenavnarbeidet. Artsdatabankens navnebase for norske arter ble lansert i september 2009. NNKF-databasen på www.birdlife.no hadde drøyt 90 000 sidevisninger i løpet av året.

Organisasjonsutvalget (OU) ble vedtatt opprettet av NOFs Landsmøte 25.4.2009 og ble formelt opprettet av sentralstyret 8.5.2009. OU består av følgende personer: Morten Ree (leder), Håkan Billing, Eli Sørensen, Christian Steel, Jann-Oskar Granheim og Edvin Thesen. OUs oppgave er å se på hele organisasjonsstrukturen i NOF og komme med forslag til eventuelle endringer. I følge mandatet fra styret er det overordnede mål å skape et mer enhetlig og tydelig NOF. I første omgang skal det settes fokus på følgende tre punkter: 1) Kontingentsstruktur 2) Styringsstruktur 3) Hva kan sekretariatet tilby. OU har i 2009 hatt et møte samt en utstrakt kontakt over e-post og telefon.

Prosjektvirksomheten

Prosjektvirksomheten i NOF har vært betydelig i 2009. Aktiviteten er både knyttet til oppdrag fra forvaltningsmyndighetene og egne prosjekter. Den siste kategorien er i stor grad basert på frivillig innsats blant foreningens medlemmer. Flere prosjekter inngår i nasjonal bestandsovervåking av fuglefaunaen, og noen av prosjektene gjennomfører en generell

overvåking av fuglefaunaen, mens andre er spesifikke ved at de gjelder overvåking av enkeltarters hekke/overvintringsbestander eller trekkregistreringer.

De fleste av disse prosjektene er langsiktige, slik at bestandsutviklingen over tid kan følges. Dette gjelder blant annet datainnsamling i hekkefuglovervåkingen **Terrestrisk overvåking av fuglebestandene (TOV-E)** som overvåker hekkebestanden i standardiserte geografiske ruter til en rekke norske fuglearter. Dette prosjektet er under stadig utvidelse og ble i 2009 utvidet til å favne deler av Nordland og Troms. Ved de NOF-tilknyttede fuglestasjonene Lista og Jomfruland følges bestandsutviklingen under vår- og høsttrekket ved konkrete tellinger og ved **standardisert fangst og ringmerking**, som også inngår som en del av miljømyndighetenes terrestriske miljøovervåking. **Norsk Hagefugltelling** pågår fortsatt, og fikk fra høsten 2004 en litt annen styring ettersom prosjektet nå inngår i **Fuglevennen**-konseptet, med felles landsdekkende telling den siste helga i januar. NOF deltar også i den regionale overvåkingen av sjøfugl både i hekketiden og om vinteren. Av de artsspesifikke prosjektene blir det gjennomført nasjonal overvåking over tre av de globalt truede artene vi har i Norge, **dverggås, stellerand og åkerrikse**, samt **havørn** som er en ansvarsart for Norge. NOF er også involvert i eksporten av norske havørnunger til Skottland og Irland i et forsøk på å bygge opp igjen livskraftige bestander av arten i disse landene. Vi gjennomfører også en nasjonal kartlegging og overvåking av **hubro**, (sterkt trua på rødlista), samt en overvåking av **sædgås**, som har status som sårbar på den norske rødlista. I 2009 gjennomførte NOF en landsdekkende kartlegging av brushane i forbindelse med at arten var *Årets Fugl 2009*. Som et resultat av NOFs fokus på denne arten blir den i ny rødliste i 2010 plassert i en rødlistekategori som kan gi grunnlag for bedre forvaltning av arten. NOF har også regionale overvåkingsprosjekter på **vandrefalk, hvitryggspett og hønsehauk**. NOF, sammen med NINA og Agder naturmuseum, har også et prosjekt med kartlegging av vandringsmønster og habitatvalg hos den sjeldne **snøugla**. I 2007 lyktes det å få påmontert satelittsendere på tre voksne fugler. Disse gir spennende og nyttig informasjon om artens vandring. Vi kartlegger også trekkrutene hos **lappspove** vha. miniatyr satelittsendere. NOF fullførte i 2009 utredninger av det faglige grunnlaget for nasjonale handlingsplaner for horndykker og dverggås. Av de ulike prosjektene NOF har gjennomført i nært samarbeid med forvaltningsmyndighetene, har det i 2009 vært flere prosjekter med fokus på olje/sjøfugl som en følge av *Full City*-ulykken i juli 2009. Gjennom NOFs fylkes- og lokallag er det en stor flora av lokale og regionale prosjekter rettet mot enkeltarter arter og/eller lokaliteter. Resultatene fra disse publiseres gjerne i våre fylkesvise tidsskrifter, eller i NOFs medlemstidsskrift **Vår Fuglefauna**.

Oppsummering

NOF har i 2009 hatt et framgangsrikt år både gjennom styrking av staben, betydelig økning både i medlemstall og omsetning. De store midlene som er tilført prosjektvirksomheten sikrer også stor aktivitet på prosjektsiden i årene framover. Det gode økonomiske resultatet gir også NOF som organisasjon muligheten til fortsatt utvikling og økt handlefrihet.